

Undervisning i forebyggende brandværn.

Af undervisningskonsulent *F. Mehlsen*,
Dansk Brandværns-Komité.

I en foregående artikel her i tidsskriftet har civilingeniør, direktør *H. Høeg*, Dansk Brandværns-Komité, omtalt de brandværns-mæssige forhold, som man må lægge til grund for et oplysningsarbejde om forebyggende brandværn. I det efterfølgende skal jeg forsøge på at skitsere, hvorledes dette oplysningsarbejde i dag praktiseres.

Folkeskolen.

Opgaven må være at få hele befolkningen i tale. Alle befolkningsgrupper, erhverv og aldersklasser har brug for viden om brandværn. Arbejdet er tilrettelagt på langt sigt. En gennemgang af komitéens årsberetninger viser, at der i midten af trediverne blev indledet et samarbejde med folkeskolen. Komitéen udgav arbejdsbøger, som lærere og elever kunne anvende i dansk-, samfundslære-, tegne- og naturlæretimer. Til støtte for undervisningen blev der fremstillet instruktive lysbilledserier og film, som udlåntes til skolerne. I de følgende år modtog (og modtager stadig) komitéen elevarbejder fra skoler over hele landet. Disse arbejder præmieres. Dette arbejde har nu varet i 17 år, og der er i dag mange voksne, som kan huske brandværnet fra deres skoletid. Samarbejdet med skolen løber videre. Tid efter anden har forskellige skolebogsforfattere medtaget brandværnsstof i de almindelige skolebøger, og man har i Norge og Sverige sat et tilsvarende arbejde i gang efter dansk mønster.

Ungdomsskolen.

I begyndelsen af fyrrerne, nærmere betegnet 1943, fik komitéen kontakt med de forskellige ungdomsskoler, først land-

brugsskolerne, men efterhånden efterskoler, højskoler, husholdningsskoler, tekniske skoler m. fl. I dag får man på flertallet af disse skoler et brandvænsforedrag for de skiftende elevhold, ofte efterfulgt af en skriftlig opgave fra eleverne, der præmieres af komitéen. Over 30 000 unge har ad den vej fået kendskab til forebyggende brandværn.

Organisationerne.

Arbejdet gik videre til organisationerne. Komitéen har i dag et frugtbart samarbejde med arbejdsgiverne, De samvirkende Fagforbund, kvindeorganisationerne, de landbrugsfaglige organisationer, forskellige ungdomsorganisationer m. fl. Praktisk taget enhver organisation er interesseret i et foredrag om brandværn og i de pjecer, som komitéen udgiver om emnet.

Landbruget.

I nærværende artikel vil det være naturligt at give samarbejdet med de landbrugsfaglige organisationer en særlig omtale.

Det er en kendt sag, at den store brandrisiko ligger på landet og medfører et meget stort tab såvel for den enkelte landmand, der hjem søges af brand, som for landbruget som helhed, der igennem forsikring skal bære den samlede risiko.

Brandværnskomitéens oplysningsarbejde er nu således organiseret, at det kan nå ud til alle sogne i landet.

Der er udarbejdet et undervisningsmateriale, som anvendes på de landbrugsfaglige skoler og husholdningsskolerne samt de allerfleste efterskoler og højskoler. Materialet består af pjecer, lysbilleder, films og fotoplancher fra stedfundne brande. Landbrugets egne konsulenter har i stor udstrækning medtaget dette materiale i deres undervisning, men på de fleste skoler får man afholdt specielle foredrag ved en mand, enten fra brandværnskomitéen eller fra politiet, som komitéen har et meget nært samarbejde med. Disse foredrag afholdes også i foreninger, som har interesse herfor. Sidste år afholdtes der over 350 sådanne foredrag rundt i landet. I mange tilfælde er det sognerådene, som arrangerer møderne, enten alene eller i

samarbejde med interesserede organisationer. I de fleste politikredse findes der nu specielt uddannede politifolk, som er villige til at holde brand-præventive foredrag, og det koster ikke noget. Politiet råder selv over lysbilledapparater; dog skal arrangørerne selv betale evt. leje af filmsapparater, hvis man vil have filmsfremvisninger. Her rådes over tre egnede films:

- Brandfaren i Landbruget.
- Brandfaren i Hjemmet.
- Brandfaren i Industrien.

Som et led i denne undervisning må nævnes de såkaldte bygningsvandring, hvor man samler deltagerne — sædvanligvis unge landmænd — og gennemgår de brandværns-mæssige forhold vedrørende bygninger, maskiner og installationer på een eller flere gårde. Deltagerne får lejlighed til selv at se tingene og diskutere problemerne, hvad enten det nu er et defekt kabel, dårlige staldlofter, manglende brandmure, ulovlig garagering af biler og traktorer eller andet, man falder over. I forbindelse med disse bygningsvandring arrangeres der, hvor forholdene tillader det, slukningsdemonstrationer, hvor deltagerne lærer at slukke en opstået brand med våde sække. Disse demonstrationer har allerede reddet adskillige gårde.

Der er bud efter politiets og komitéens oplysningsarbejde fra mange sider. Der afholdes regelmæssige kursus for civilforsvarssektionerne, husmoderafløserne, tekniske skoler, håndværkerhøjskoler, de mange ungdomsorganisationer m. m.

Der lægges vægt på samarbejdet med pressen, som hvert år bringer gode, instruktive artikler om brandværn, artikler, som når ud til alle de læsere, som ikke på anden måde hører om sagen.

Radioen har jævnlig udsendelser om emnet, enten direkte fra komitéen eller fra institutioner, som samarbejder med komitéen, f. eks. bringer Statens Husholdningsraad ofte brandværnsstof i husmoderens to minutter, forstander *Johs. Petersen-Dalum* og fru *Villemoes Andersen* tager emnet med i

deres månedlige radioudsendelser, når der er lejlighed til det. Hvert år op mod høst bringer radioen og pressen en særlig høstudsendelse, hvor der advares mod brandfaren i høst- og tærsketiden o. s. v.

Alt dette er en kamp mod den røde hanes ødelæggelse af vore værdier, en kamp, som vi alle er interesserede i. I de seneste år har landboforeningerne vist sagen deres interesse ved at indbyde komitéen og politiet til at arrangere udstillinger og demonstrationer på dyrskuerne, hvor man får tusinder af landmænd i tale.

Det er en kamp, som ikke må ophøre, selv om man ikke straks og direkte kan se resultaterne. En opgørelse viser, at der i de sidste år har været et færre antal brande i de jurisdiktioner, hvor oplysningsarbejdet har været sat i system. Dette kan skyldes mange årsager, men man har lov til at tro, at oplysningsarbejdet har været en medvirkende faktor. Dansk Brandværns-Komité og politiet vil fortsat stille sig til rådighed i denne kamp, når der sendes bud.

Et udvalg med repræsentanter fra de landbrugsfaglige organisationer og Statens Jordlovsudvalg er nedsat inden for Dansk Brandværns-Komité til at overvåge forannævnte oplysningsarbejde. Fhv. indenrigsminister *J. Smørum*, der repræsenterer Jordlovsudvalget, er udvalgets formand. Direktør *Aksel Jensen* er udpeget af De samv. danske Landboforeninger, sekretær *V. Andersen* af De samv. danske Husmandsforeninger og proprietær *N. Krabbe* af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.
